Europski parlament
2024-2029

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

2024/2053(INI)

17.03.2025

NACRT IZVJEŠĆA

o financijskim aktivnostima Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2024.
(2024/2053(INI))

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izvjestitelj Francisco Assis

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

OBRAZLOŽENJE 10

PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE 11

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o financijskim aktivnostima Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2024. (2024/2053(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članke 2. i 3. Ugovora o Europskoj uniji,

– uzimajući u obzir članke 15., 126., 174., 175., 177., 208., 209., 271., 308. i 309. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Protokol br. 5 o Statutu Europske investicijske banke (EIB),

– uzimajući u obzir članke od 41. do 43. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

– uzimajući u obzir izvješće o radu Grupe EIB-a za 2024. od 30. siječnja 2025. naslovljeno „Prioriteti za blagostanje” (*„Priorities for prosperity”*),

– uzimajući u obzir izvješće EIB-a o ulaganjima za razdoblje 2024. – 2025. od 5. ožujka 2025. naslovljeno „Inovacije, integracija i pojednostavnjenje u Europi” (*„Innovation, integration and simplification in Europe”*),

– uzimajući u obzir Strateški plan Grupe EIB-a za razdoblje 2024. – 2027. od 21. lipnja 2024.,

– uzimajući u obzir Operativni plan Grupe EIB-a za razdoblje 2024. – 2026. od 9. veljače 2024. i Operativni plan Grupe EIB-a za razdoblje 2025. – 2027. od 30. siječnja 2025.,

– uzimajući u obzir Odluku Vijeća (EU) 2025/504 o izmjeni Protokola br. 5 o Statutu Europske investicijske banke[1] od 11. ožujka 2025.,

– uzimajući u obzir pismo predsjednice EIB-a Nadije Calviño čelnicima EU-a od 4. ožujka 2025.,

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti” (*„The future of European competitiveness”*),

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette od 17. travnja 2024. naslovljeno „Više od tržišta” (*„Much more than a market”*),

– uzimajući u obzir izvješće Christiana Noyera od 25. travnja 2024. naslovljeno „Razvoj europskih tržišta kapitala radi financiranja budućnosti” (*„Developing European capital markets to finance the future”*),

– uzimajući u obzir izvješće Saulija Niinistöa od 30. listopada 2024. naslovljeno „Sigurniji zajedno – jačanje europske civilne i vojne spremnosti i pripravnosti” (*„Safer*

[1] SL L, 2025/504, 14.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/504/oj.

Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness"),

– uzimajući u obzir dokument od 13. listopada 2021. naslovljen „Usmjerenost EIB-a na koheziju za razdoblje 2021. – 2027." (*„EIB Cohesion Orientation 2021 – 2027"*),

– uzimajući u obzir treće godišnje izvješće EIB-a od 15. srpnja 2024. o aktivnostima Grupe EIB-a u kohezijskim regijama EU-a,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017[2],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu[3],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[4],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju[5],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1229 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. srpnja 2021. o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju[6],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009[7],

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2015/1017, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695 i (EU) 2021/1153 u pogledu povećanja učinkovitosti jamstva EU-a na temelju Uredbe (EU) 2021/523 i pojednostavnjenja zahtjeva za izvješćivanje (COM(2025)0084),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. siječnja 2025. naslovljenu „Kompas konkurentnosti za EU" (COM(2025)0030),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. veljače 2025. naslovljenu „Program rada Komisije za 2025." (COM(2025)0045),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. veljače 2025. naslovljenu „Put prema sljedećem višegodišnjem financijskom okviru" (COM(2025)0046),

---

[2] SL L 107, 26.3.2021., str. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj.
[3] SL L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
[4] SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
[5] SL L 231, 30.6.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
[6] SL L 274, 30.7.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj.
[7] SL L 209, 14.6.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. veljače 2025. naslovljenu „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost” (COM(2025)0085),

– uzimajući u obzir Izvješće o napretku Plana djelovanja klimatske banke Grupe EIB-a za 2023. od 25. srpnja 2024.,

– uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava,

– uzimajući u obzir priopćenje EIB-a za medije od 6. ožujka 2025. naslovljeno „Europska komisija i Grupa EIB-a postavljaju temelje za novu paneuropsku platformu za ulaganja za cjenovno pristupačno i održivo stanovanje” (*„European Commission and EIB group lay foundations for a new pan-European investment platform for affordable and sustainable housing”*),

– uzimajući u obzir glavne rezultate analize Grupe EIB-a i savjetovanja s dionicima predstavljene 18. srpnja 2024. na seminaru EIB-a o stanovanju,

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 26. veljače 2025. naslovljenu „Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju: Oslobađanje stvarne vrijednosti naše energetske unije za osiguravanje cjenovno pristupačne, učinkovite i čiste energije za sve Europljane” (*„Action Plan for Affordable Energy: Unlocking the true value of our Energy Union to secure affordable, efficient and clean energy for all Europeans”*) (COM(2025)0079),

– uzimajući u obzir Akcijski plan Grupe EIB-a za sigurnosnu i obrambenu industriju predstavljen 12. travnja 2024. na sastanku Vijeća za ekonomske i financijske poslove u Luxembourgu,

– uzimajući u obzir ažurirani EIB-ov popis prihvatljivosti, isključenih aktivnosti i isključenih sektora od 14. srpnja 2022.,

– uzimajući u obzir izjavu za medije predsjednice Komisije, Ursule von der Leyen, od 4. ožujka 2025. o obrambenom paketu (plan „ReArm Europe”),

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 1. prosinca 2021. naslovljenu „Global Gateway” (JOIN(2021)0030),

– uzimajući u obzir izvješće EIB-a od 13. lipnja 2024. o globalnom učinku za razdoblje 2023. – 2024.,

– uzimajući u obzir Trostrani sporazum između Europske komisije, Europskog revizorskog suda i Europske investicijske banke, potpisan 11. studenoga 2021.,

– uzimajući u obzir postupke pritužbenog mehanizma Grupe EIB-a od 13. studenoga 2018.,

– uzimajući u obzir dokument od 14. listopada 2024. naslovljen „Raznolikost, pravednost i uključivost u Grupi EIB-a” (*„Diversity, Equity and Inclusion at the EIB Group”*),

– uzimajući u obzir studiju Službe Europskog parlamenta za istraživanja naslovljenu „Povećanje europske dodane vrijednosti u dobu globalnih izazova: Pregled cijene nedjelovanja na europskoj razini, 2022. – 2032.” objavljenu u veljači 2023.,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika)

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za proračune,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A10-0000/2025),

A. budući da bilanca Grupe EIB-a iznosi gotovo 600 milijardi EUR;

B. budući da je uloga EIB-a, koji je u potpunom vlasništvu država članica, doprinositi postizanju ciljeva EU-a;

C. budući da EIB navodi da su njegova ukupna ulaganja 2024. dosegnula rekordnu razinu od 88,8 milijardi EUR, od čega se 50,7 milijardi EUR odnosilo na klimu i okoliš; budući da se očekuje da će se ukupna ulaganja EIB-a 2025. povećati na 95 milijardi EUR;

Opće napomene

1. pozdravlja strateške prioritete EIB-a za razdoblje 2024. – 2027., koji odražavaju političke prioritete EU-a, među ostalim konkurentnost, zelenu i digitalnu tranziciju, regionalnu koheziju, socijalnu infrastrukturu kao što su stanovanje, obrazovanje i zdravstvo, te sigurnost i obranu;

2. ističe snažan poziv EIB-u da preuzme još veću ulogu u premošćivanju investicijskog jaza u Europi; poziva Komisiju i EIB da u potpunosti iskoriste potencijal EIB-a; apelira na države članice da u tu svrhu osiguraju dostatna financijska sredstva; podsjeća da je cilj nove Komisije da bude „Komisija koja ulaže”;

3. naglašava da je EIB-ov rejting „AAA” važan adut; ističe da rejting proizlazi, među ostalim, iz činjenice da EIB ispunjava ciljeve politike EU-a, posebno tako što je postao „klimatska banka”[89];

4. naglašava potrebu za pojednostavljenjem, optimizacijom i konsolidacijom sadašnjih i budućih postupaka i mandata EIB-a kako bi se poboljšale sinergije, djelotvornost i učinkovitost;

Premošćivanje investicijskog jaza i poticanje konkurentnosti

5. naglašava važnu ulogu Grupe EIB-a kao paneuropskog tijela za ulaganja u mobilizaciji javnog i privatnog financiranja za prioritete EU-a i u podupiranju država članica u financiranju ključnih i strateških ulaganja;

[8] https://www.eib.org/en/investor-relations/index.
[9] https://www.eib.org/files/fi/external/2025-02-10_Ratings_EIB.pdf, p.3.

6. podsjeća da su aktivnosti EIB-a po svojoj prirodi ograničene i da mogu imati samo potpornu ulogu u rješavanju znatnog investicijskog jaza; ponavlja da bi integriranija ekonomska i monetarna unija i ojačana gospodarska struktura poduprle poslovanje EIB-a; stoga poziva na brz i znatan napredak u pogledu unije tržišta kapitala i dovršetka bankovne unije, kao i na uspostavu trajnih investicijskih instrumenata i alata EU-a;

7. poziva Komisiju i Grupu EIB-a da pojačaju napore za mobiliziranje štednje za produktivna ulaganja, podupiranjem inovacija tijekom cijelog životnog ciklusa poduzeća, uključujući više rastućih poduzeća s rizičnijim vlasničkim i poduzetničkim dugom, te jačanjem vodećeg položaja EU-a u zelenim i digitalnim obveznicama;

8. naglašava da se pokazalo da su smanjenje rizika financijskih instrumenata i proračunska jamstva moćna sredstva; zabrinut je zbog toga što bi, prema privremenoj evaluaciji programa InvestEU, bez povećanja proračunskih sredstava omotnice za mnoge financijske proizvode mogle biti iscrpljene do kraja 2025.;

Promicanje digitalne transformacije

9. poziva EIB da ojača financiranje otvorene strateške autonomije EU-a u digitalnom području i da promiče europsku digitalnu infrastrukturu, nove i disruptivne tehnologije te istraživanja;

10. podržava EIB-ovo proširenje Inicijative europskih tehnoloških predvodnika kako bi se privukao privatni kapital za rast inovativnih *start-up* poduzeća u uspješne globalne predvodnike;

Učvršćivanje uloge EIB-a kao banke EU-a za klimu

11. pozdravlja ulogu EIB-a kao banke za klimu i njezino usklađivanje s okvirom EU-a za održivo financiranje, među ostalim integraciju kriterija taksonomije; podsjeća da svi financijski tokovi EIB-a moraju biti u potpunosti usklađeni s ciljem klimatske neutralnosti EU-a do 2050. i klimatskim ciljevima za 2030.;

12. pozdravlja ulaganja EIB-a u klimu i okoliš, koja su 2024. ukupno iznosila 50,7 milijardi EUR, čime je premašen cilj da se najmanje 50 % ukupnog financiranja usmjeri na djelovanje u području klime i okolišnu održivost;

13. pozdravlja ulaganja EIB-a u obnovljivu energiju, energetsku učinkovitost te elektroenergetske mreže i skladištenje, uključujući njegovu potporu planu REPowerEU;

14. naglašava potrebu za povećanim ulaganjima u prilagodbu klimatskim promjenama i otpornost na njih; potiče daljnja istraživanja i razvoj, među ostalim inovativnih tehnologija, kako bi bili spremni za klimatske promjene;

Prevladavanje izazova u području socijalne infrastrukture, kohezijske politike i stanovanja

15. pozdravlja ključne strateške prioritete EIB-a za jačanje europske socijalne infrastrukture i modernu kohezijsku politiku za uključiv i održiv rast diljem Europe;

16. poziva EIB da poveća ulaganja u obrazovanje, osposobljavanje, usavršavanje i prekvalifikaciju te zdravlje, u skladu s Draghijevim izvješćem;

17. pozdravlja predanost EIB-a rješavanju dvostrukog tržišnog neuspjeha u stambenom sektoru, među ostalim nedostatka prikladnog, sigurnog i energetski učinkovitog stanovanja, kao i tržišnog neuspjeha u premošćivanju jaza u energetskoj učinkovitosti;

18. pozdravlja EIB-ov „Akcijski plan za cjenovno pristupačno i održivo stanovanje” s planiranim ulaganjima u iznosu od 10 milijardi EUR tijekom sljedeće dvije godine; skreće pozornost na ishod analize Grupe EIB-a i njezina sastanka s dionicima, tijekom kojeg je istaknut procijenjeni godišnji investicijski jaz od 300 do 400 milijardi EUR potreban za izgradnju 1,5 milijuna novih stambenih jedinica i obnovu 5 milijuna dodatnih jedinica godišnje;

Financiranje mira, sigurnosti i obrane

19. pozdravlja proaktivan pristup EIB-a u području sigurnosti i obrane; ističe da su se ulaganja u taj sektor 2024. udvostručila i dosegla milijardu EUR, a da bi se prema planu EIB-a za 2025. trebala ponovno udvostručiti na rekordne dvije milijarde EUR; naglašava da je financiranje na europskoj razini, utemeljeno na solidarnosti, ključno za zadovoljavanje znatnih potreba država članica za financiranjem;

20. pozdravlja plan EIB-a da revidira svoj operativni okvir, uspostavljanjem namjenskog transverzalnog cilja javne politike za poboljšanje mira i sigurnosti u Europi, uz ambicioznu dodjelu financijskih sredstava i kapitala[10];

21. upozorava da se pri svakoj prilagodbi kriterija prihvatljivosti ili financiranja Grupe EIB-a radi usklađivanja s novim prioritetima mora očuvati financijski položaj Grupe i osigurati učinkovito financiranje drugih strateških prioriteta EU-a;

EIB-ovo susjedstvo i strategija Global Gateway

22. pozdravlja ključnu potporu EIB-a Ukrajini s obzirom na opću i nezakonitu rusku ratnu agresiju; poziva na povećanje proračunskih jamstava EU-a kako bi se EIB-u omogućilo da nastavi provoditi i jačati poslovanje javnog i privatnog sektora u Ukrajini;

23. pozdravlja ulogu EIB-a u strategiji Global Gateway kao ključnoj za globalni položaj Europe i za promicanje multilateralnog sustava utemeljenog na pravilima, održivog razvoja, demokracije, ljudskih prava i vladavine prava;

Upravljanje: odgovornost i transparentnost

24. naglašava da bi zbog svoje rastuće uloge EIB trebao imati veću demokratsku odgovornost i transparentnost; ponovno poziva na međuinstitucijski sporazum između Parlamenta i EIB-a;

25. pozdravlja Okvir za priznavanje sindikata u Europskoj investicijskoj banci iz 2024.;

[10] Pismo predsjednice EIB-a Nadije Calviño čelnicima EU-a od 4. ožujka 2025.

26. pozdravlja EIB-ova načela raznolikosti, pravednosti i uključivosti, među ostalim cilj da do kraja 2026. žene budu na najmanje 40 % rukovodećih položaja;

27. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

U izvješću se pozdravljaju strateški prioriteti EIB-a za razdoblje 2024. – 2027., koji su usko usklađeni s ključnim političkim ciljevima EU-a, čime se pokazuje spremnost banke da se prilagodi politikama koje se razvijaju, a da pritom ostane predana dugoročnim ciljevima.

U kontekstu višestrukih unutarnjih izazova, potrebe za budućim ulaganjima i sve većih geopolitičkih napetosti, od EIB-a se odlučno traži da preuzme veću ulogu u zadovoljavanju europskih potreba za ulaganjima i financiranju zajedničkih prioriteta EU-a. Grupa EIB-a ključni je akter u mobilizaciji privatnih i javnih ulaganja diljem Europe te je neophodno maksimalno povećati potencijal banke za poticanje ulaganja. Međutim, njezin su mandat i financijska sposobnost ograničeni te može imati samo potpornu ulogu u rješavanju znatnog investicijskog jaza u Europi. Kako bi se maksimalno povećao njezin učinak, potrebna je šira strukturna i financijska potpora putem integriranije ekonomske i monetarne unije (EMU) i ojačane gospodarske strukture. Dovršetkom unije tržišta kapitala i bankovne unije, zajedno s uspostavom trajnih investicijskih instrumenata i alata EU-a, stvorio bi se snažniji okvir, čime bi se povećala sposobnost Europe da učinkovito i održivo mobilizira ulaganja te bi se pomogao premostiti investicijski jaz diljem EU-a. Kako bi se to postiglo, i države članice i Komisija moraju pojačati svoje napore.

Ovogodišnje izvješće usmjereno je na sljedeće ključne teme: premošćivanje investicijskog jaza i poticanje konkurentnosti, promicanje digitalne transformacije, učvršćivanje uloge EIB-a kao banke EU-a za klimu, prevladavanje izazova u području socijalne infrastrukture, kohezijske politike i stanovanja, financiranje mira, sigurnosti i obrane te uloga EIB-a u susjedstvu i strategiji Global Gateway. Nadalje, zauzima stajalište o upravljanju EIB-om i ponovno poziva na međuinstitucijski sporazum između Parlamenta i EIB-a.

PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestitelj izjavljuje da je tijekom pripreme nacrta izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primio informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
European Commission
European Economic and Social Committee
European Investment Bank
The European Federation for Public, Cooperative and Social Housing (Housing Europe)

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestitelja.

Ako su fizičke osobe na popisu navedene imenom, funkcijom ili imenom i funkcijom, izvjestitelj izjavljuje da je tim fizičkim osobama dostavio Obavijest Europskog parlamenta o zaštiti podataka br. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), u kojoj se navode uvjeti koji se primjenjuju na obradu njihovih osobnih podataka i prava povezana s tom obradom.https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do